

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

МАТЕРІАЛИ

двадцять першої науково-практичної міжнародної конференції
*«Міжнародна транспортна інфраструктура,
індустріальні центри та корпоративна логістика»*
(5-6 червня 2025р. м. Харків, Україна)

MT.KART.EDU.UA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
CONSERVATOIRE NATIONAL DES ARTS ET MÉTIERS (FRANCE)
INSTITUTE OF AUTOMATIC CONTROL TELEMATICS OF
TRANSPORT (POLAND)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ

Матеріали

*Двадцять першої науково-практичної
міжнародної конференції*

**«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА
КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»**

(5 - 6 червня 2025р. м. Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: *Панченко С.В.*, д.т.н., проф., ректор Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Заступники голови: *Каграманян А.О.*, к.т.н., доц., проректор з науково-педагогічної роботи .Українського державного університету залізничного транспорту (Харків);
Дикань В.Л., д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Секретаріат:

Толстова А.В. к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Шаповал Г.В. к.т.н., доц., заступник декана з денної форми навчання Факультету УПП Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Примаченко Г.О. к.т.н., доц., доцент кафедри транспортних систем та логістики Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

центральної банків. Застосування текстового аналізу та обробки природної мови дозволяє краще розуміти ринкові очікування та адаптувати комунікаційні стратегії для ефективного управління очікуваннями учасників ринку.

Однак впровадження аналітики фінансового моніторингу у грошово-кредитну політику супроводжується низкою викликів. Серед них – необхідність забезпечення конфіденційності та безпеки оброблюваних даних, а також забезпечення прозорості та підзвітності алгоритмічних рішень. Центральні банки повинні розробляти чіткі нормативні рамки та стандарти для використання аналітичних інструментів, що гарантують їхню надійність та відповідність етичним нормам.

У підсумку, використання аналітики фінансового моніторингу у грошово-кредитній політиці відкриває нові можливості для підвищення ефективності та адаптивності центральної банків до змін у фінансовому середовищі. Застосування сучасних аналітичних інструментів сприяє більш точному прогнозуванню економічних тенденцій, своєчасному виявленню ризиків та прийняттю обґрунтованих рішень, що, в свою чергу, зміцнює фінансову стабільність та довіру до грошово-кредитної політики.

[1] Timm et al. (2023) : DIW Berlin economic forecast: Forecast ranges from cloudy to bright, DIW Weekly Report, ISSN 2568-7697, Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung (DIW), Berlin, Vol. 13, Iss. 50/52, pp. 305-313, https://doi.org/10.18723/diw_dwr:2023-50-1

УДК 336.142: 330.59

ВПЛИВ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ НА РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

IMPACT OF THE BUDGET DEFICIT ON THE STANDARD OF LIVING OF THE POPULATION

*канд. екон. наук Н.М. Лисьонкова, канд. екон. наук О.А.Єрмоленко
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*N. M. Lysonkova PhD (Econ.), O.A.Yermolenko PhD (Econ.)
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Бюджетний дефіцит є складним явищем, що має глибокий вплив на соціально-економічний розвиток країни та рівень життя її населення. У контексті України, особливо в умовах економічної нестабільності та зовнішніх викликів, хронічний дефіцит бюджету стає не лише фінансовою проблемою, але й чинником, що визначає якість життя громадян.

Наявність бюджетного дефіциту свідчить про перевищення державних видатків над доходами, що призводить до необхідності залучення додаткових фінансових ресурсів для покриття цього розриву. Таке фінансування часто здійснюється через запозичення, що, у свою чергу, збільшує державний борг та витрати на його обслуговування. Це створює замкнене коло, де зростання боргу вимагає додаткових коштів для його обслуговування, що ще більше поглиблює дефіцит.

Зростання державного боргу та витрат на його обслуговування обмежує можливості уряду інвестувати в соціальні програми, інфраструктуру та інші сфери, що безпосередньо впливають на добробут населення. Скорочення фінансування таких програм може призвести до зниження якості освіти, охорони здоров'я та соціального захисту, що негативно позначається на рівні життя громадян.

Крім того, бюджетний дефіцит може спричинити інфляційні процеси, особливо якщо фінансування дефіциту здійснюється через емісію грошей. Інфляція знижує купівельну спроможність населення, особливо вразливих верств, таких як пенсіонери та малозабезпечені сім'ї. Зростання цін на товари та послуги без відповідного зростання доходів призводить до зниження реального доходу громадян та погіршення їхнього матеріального становища.

За даними Державної служби статистики України, витрати населення зростають швидше за доходи, що призводить до скорочення приросту заощаджень. В період 2010-2013 років бюджетний дефіцит зменшувався, а рівень заощаджень залишався відносно стабільним на рівні 12-15% ВВП. В період 2014-2015 років відбулося зростання дефіциту до 4,5% ВВП, що в свою чергу супроводжувалося зниженням заощаджень до 8-10% ВВП і бути пов'язано з економічною нестабільністю та девальвацією гривні. Стабілізація дефіциту на рівні 2% ВВП в період 2016-2019 років сприяла поступовому відновленню заощаджень до 12% ВВП. Щодо періоду 2020-2024 роки, то відбувається різке зростання дефіциту до понад 20% ВВП у 2024 році, що супроводжується зниженням заощаджень до 5% ВВП, і свідчить про погіршення фінансового стану домогосподарств [1,2].

Аналіз показує, що зростання бюджетного дефіциту в Україні зазвичай супроводжується зниженням рівня заощаджень населення. Це може бути зумовлено інфляційним тиском, зменшенням реальних доходів та економічною невизначеністю, що спонукає громадян витратити наявні кошти замість їх заощадження.

У довгостроковій перспективі хронічний бюджетний дефіцит може призвести до макроекономічної нестабільності, зниження інвестиційної привабливості країни та відтоку капіталу. Інвестори можуть втратити довіру до економіки країни, що ускладнить залучення іноземних інвестицій, необхідних для економічного зростання та створення нових

робочих місць. Це, у свою чергу, може призвести до зростання безробіття та соціальної напруги.

Таким чином, бюджетний дефіцит має багатовимірний вплив на рівень життя населення, впливаючи як на макроекономічні показники, так і на повсякденне життя громадян. Ефективне управління бюджетом, спрямоване на зменшення дефіциту та оптимізацію державних витрат, є ключовим фактором у забезпеченні стабільного економічного розвитку та підвищенні добробуту населення.

[1] Державний веб-портал бюджету для громадян. URL:<https://openbudget.gov.ua>

[2] Державна служба статистики України URL:<https://stat.gov.ua>

УДК 624.012.4:699.812

**СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В ПЕРІОД
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

**SUSTAINABLE MANAGEMENT OF MUNICIPAL WASTE DURING
UKRAINE'S POST-WAR RECOVERY**

Д.С. Литвиненко, А.С. Росохата, канд. екон. наук,

*¹Сумський державний університет, Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки
та менеджменту (м. Суми)*

D.S. Lytvynenko, A.S. Rosokhata, PhD (Econ.)

*¹Sumy State University, Academic and Research Institute of Business, Economics and
Management (Sumy, Ukraine)*

У контексті післявоєнного відновлення України стратегічно важливо передбачити наслідки не лише економічного, соціального чи інфраструктурного характеру, але й екологічні виклики, які вже формуються. Війна значно змінила ритм і структуру життя суспільства, проте після перемоги ці зміни матимуть новий вектор — із поверненням переселенців, приїздом іноземних фахівців, волонтерів, туристів та інвесторів. Такий потенційний демографічний і культурний вибух неминуче посилить навантаження на ресурси, і в першу чергу — на систему поводження з відходами, яка в Україні вже багато років залишається недосконалою. Відходи в українській екологічній політиці зазвичай асоціюються з промисловістю, заводами, виробництвом. Водночас мало уваги приділяється поведінковим або побутовим відходам — результатам надмірного споживання у повсякденному житті. Особливо помітним є зростання нераціонального споживання одягу, який купується через мобільні додатки з доставкою з-за кордону або з секонд-хендів. За